

RABHADH

Ná déan dearmad an páipéar seo a chur ar ais le do scrúdpháipéar, nó caillfear marcanna.

Scríobh do Scrúduithe anseo:

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2013

TÍREOLAÍOCHT – GNÁTHLEIBHÉAL

ROINN 1 – FILLTEÁN (60 marc)

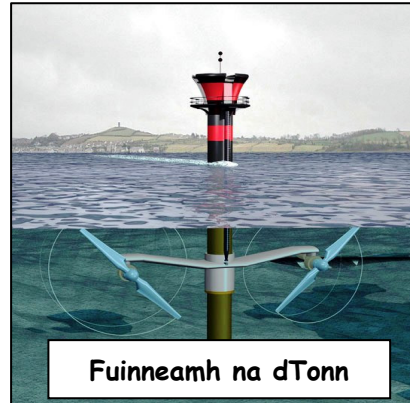
DÉ hAOINE, 7 MEITHEAMH – MAIDIN, 9.30 - 11.30

NÓTA: TÁ ROINN 2 DEN SCRÚDÚ SEO AR PHÁIPÉAR AR LEITHLIGH

ROINN 1 (60 marc)

Freagair **GACH** ceist.
Tá rogha agat laistigh de cheithre cheist.
Déan deimhin de go dtugann tú an fillteán seo
ar ais in éineacht le do fhreagarleabhar.
Mura ndéanfaidh tú sin, caillfear marcanna.

1. ACMHAINNÍ

www.oceanpowermagazine.net

Tá feirmeacha gaoithe amach ón gcósta agus fuinneamh na dtonn ina samplaí:

D'fhuinneamh do-athnuaite

De bhreoslaí iontaise

D'fhuinneamh in-athnuaite

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

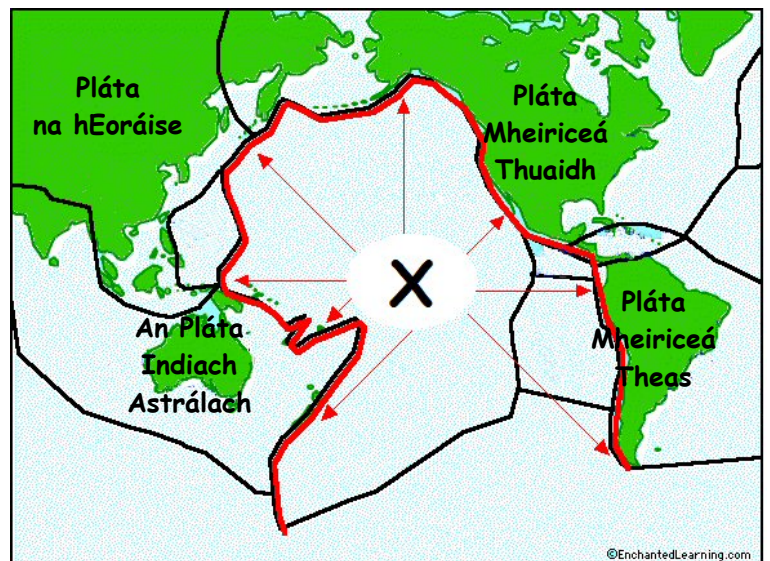
2. SCREAMH AN DOMHAIN

Is é a thugtar ar an limistéar a chuirtear in iúl ar an léarscáil leis an líne dhearg a bhfuil an lipéad X uirthi ná:

Droim an Atlantaigh Láir

Fáinne Tine an Aigéin Chitúin

Feacht te

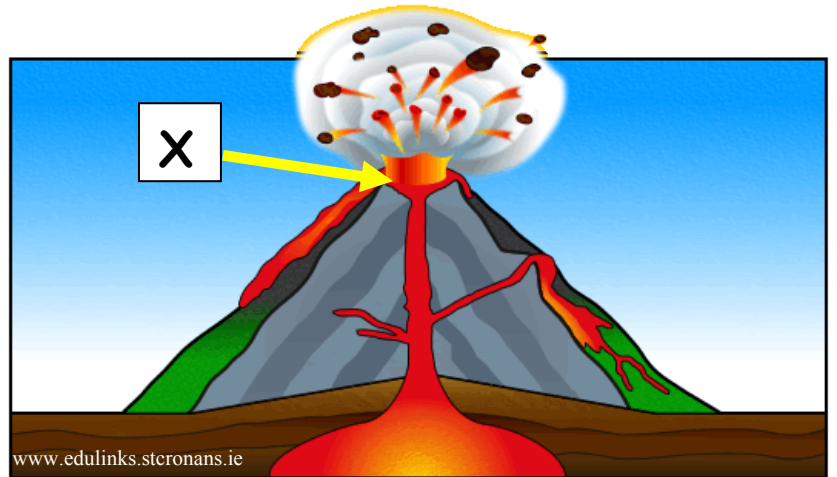
Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

3. BOLCÁIN

Taispeántar sliabh bolcánach sa léaráid seo.

Is é a tugtar ar an ngné a bhfuil an lipéad X uirthi ná:

- An Maintlín
- An Cráitéar
- Seomra Magma

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

4. AIBHNEACHA

Taispeántar íomhá satailíte d'Abhainn na Níle ag sní isteach as bhfarraige san fhótagraf seo.

Gné a bhaineann le sil-leagan abhann an ghné a bhfuil an lipéad X uirthi. Is é a thugtar uirthi ná:

- Deilt
- Lúb
- Leibhé

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

5. ITHREACHA

Tá tábhacht ag baint le miocroorgánaigh mar bhaictéir agus fungais san ithir mar:

Cuireann siad ocsaigin ar fáil do phlandaí

Tarlaíonn láisteadh mianraí mar thoradh ar iad a bheith ann

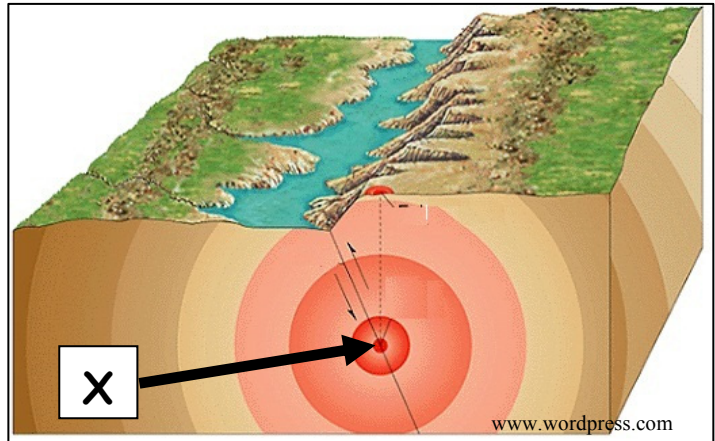
Briseann siad síos plandaí marbha agus déanann húmas astu

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

6. CREATHANNA TALÚN

Is é a thugtar ar an bpointe a bhfuil an lipéad X air, áit a dtosaíonn crith talún go domhain faoi dhromchla an domhain, ná:

- Fócas
- Seismeagraf
- Tonn turrainge

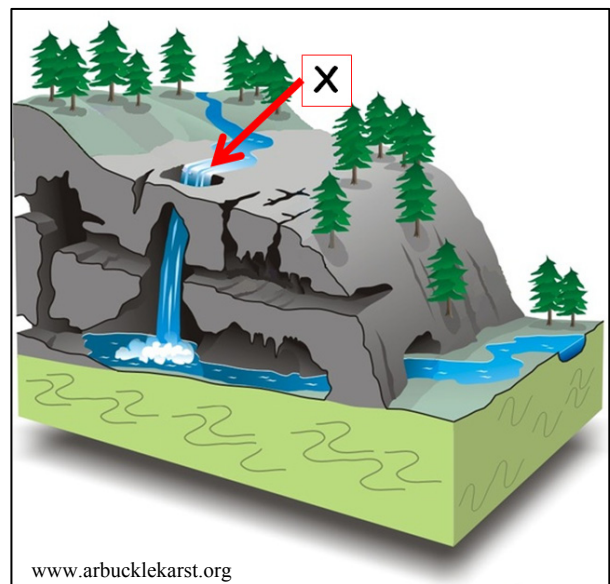
Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

7. GNÉITHE AOLCHLOICHE

Tá an ghné a bhfuil an lipéad X uirthi sa léaráid seo cosúil le gnéithe atá le fáil i mBoirinn i gContae an Chláir.

Is é a thugtar uirthi ná:

- Aolchuisne
- Súmaire
- Uaimh

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

8. FREAGAIR 8A NÓ 8B

8A. TÍRGHNÉITHE CÓSTA

Is é a thugtar ar an tírghné chósta a thaispeántar ag X san fhótagraf ná:

Staca

Pluais

Ceann tíre

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

NÓ

8B. TÍRGHNÉITHE OIGHREACHA

Is é a thugtar ar an tírghné oighreach a thaispeántar san fhótagraf ná:

V-ghleann

Coire

U-ghleann

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

9. FREAGAIR 9A NÓ 9B

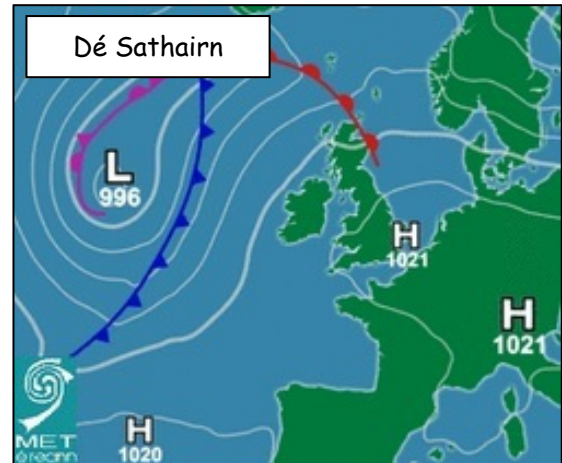
9A. AN tATMAISFÉAR ATHRAITHEACH

An brú i lár an lagraigh atá ag druidim i dtreo chósta iarthar na hÉireann, ina heicteapascail / milleabair ná:

1021

996

1020

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

NÓ

9B. AN STÁISIÚN AIMSIRE

Tomhaiseann an gléas aimsire a thaispeántar san fhótagraf seo brú an atmaisféir.

Is é a thugtar air ná:

Ainéimiméadar

Taifeadán Campbell-Stokes

Baraiméadar anaróideach

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

10. FREAGAIR 10A NÓ 10B

10A. NAISC CHUMARSÁIDE

Eitlíonn héileacaptar tarrthála ó aerfort Phort Láirge go haerfort Shligigh.

Cén **treo** ina dtaistealaíonn sé?

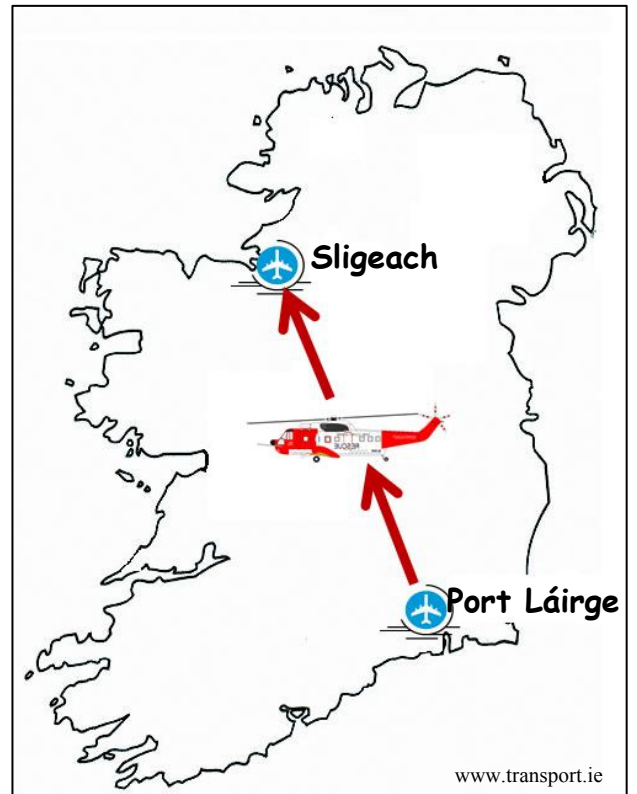
Ón Oir-Thuaisceart go dtí an tIar-Dheisceart

Ón Iar-Dheisceart go dtí an tOir-Thuaisceart

Ón Iar-Thuaisceart go dtí an tOir-Dheisceart

Ón Oir-Dheisceart go dtí an tIar-Thuaisceart

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

NÓ

10B. TALAMHÚSÁID UIRBEACH AGUS FEIDHMEANNA UIRBEACHA

An cineál talamhúsáide agus feidhme a thaispeántar san fhótagraf ná:

Tionsclaíoch

Cónaitheach

Miondíol

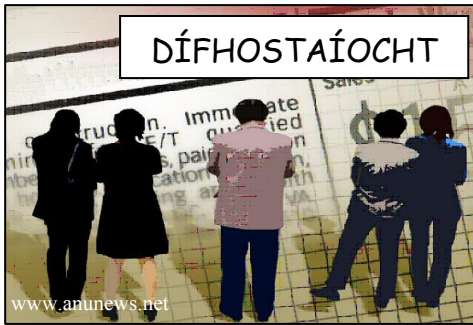
Gnó

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

11. FREAGAIR 11A NÓ 11B

11A. IMIRCE

Féach ar na pictiúir a thaispeántar thuas.

Téann daoine ar imirce ó réigiún go réigiún ar chúiseanna éagsúla, Tosca Brú agus Tosca Tarraingthe san áireamh.

Cé acu ceann acu seo a leanas atá ina Toisc Tharraingthe?

Dífhostaíocht

Cogaíocht

Deiseanna oibre

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

NÓ

11B. FAD AR LÉARSCÁIL

Féach ar léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis a thugtar leis an bpáipéar seo.

An fad ina líne dhíreach ('mar a d'eitleodh éan') ón Ionad Páirceála ag **S 964 367** go dtí an tIonad Páirceála ag **S 984 401** ná:

4 chiliméadar

8 gciliméadar

16 chiliméadar

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

12. GNÍOMHAÍOCHTAÍ GEILLEAGRACHA

www.ambulance-photos.com

www.textually.org

www.finning.co.uk

Cé acu ceann de na fótagraif thuas a thaispeánann sampla de ghníomhaíocht gheilleagrach **thánaisteach**?

- Seirbhís otharcharranna
- Monarcha
- Cairéal

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

13. DLÚS DAONRA

Cuir ciorcal thart ar an bhfreagra cheart i **ngach** ceann de na ráitis thíos.

- Bíonn plódú, ganntanas uisce glan agus truailliú coitianta in áiteanna ina mbíonn dlús daonra **an-ard / an-íseal**.
- Samplaí iad Calcúta agus Hong Cong d'áiteanna ina bhfuil dlús daonra **an-ard / an-íseal**.
- In Éirinn, limistéar ina bhfuil dlús daonra an-íseal é **réigiún Bhaile Átha Cliath / Iarthar na hÉireann**.

14. CÚNAMH

Is é a thugtar ar an gcúnamh a thugann rialtas tíre amháin do rialtas tíre eile ná:

- Cúnamh Éigeandála
- Cúnamh Nasctha
- Cúnamh Déthaobhach

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

15. AERFÓTAGRAF

Scrúdaigh an t-aerfótagraf d'Inis Córthaidh a thugtar leis an bpáipéar seo.

Cad é an phríomh-thalamhúsáid sa Chúlra ar Dheis?

Lárcheantar Gnó

Tionsclaíocht

Talmhaíocht

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

16. LONNAÍOCHT

Féach go cúramach ar an sliocht seo as léarscáil.

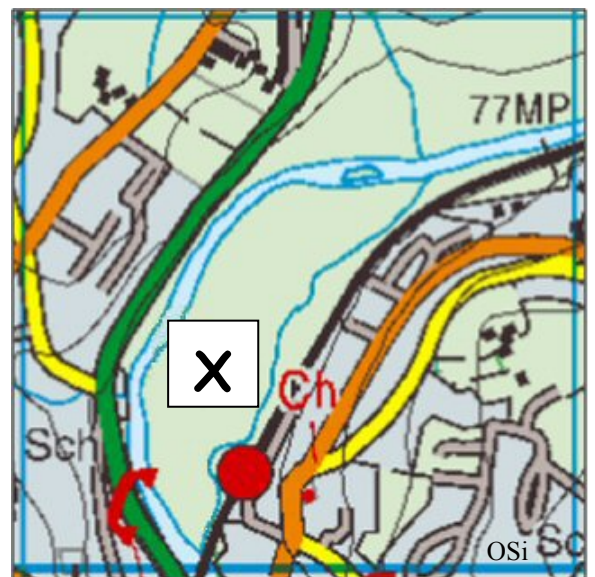
Níl aon fhoirgnimh sa limistéar timpeall ar X mar:

Tá sé ró-ard (airde)

Tá baol tuilte ann

Tá fána ró-ghéar ann (grádán)

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

17. TAGAIRTÍ EANGAÍ

Féach ar léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis a thugtar leis an bpáipéar seo.

An ghné a thaispeántar ag an tagairt eangaí S 974 402 ná:

Stáisiún gardaí

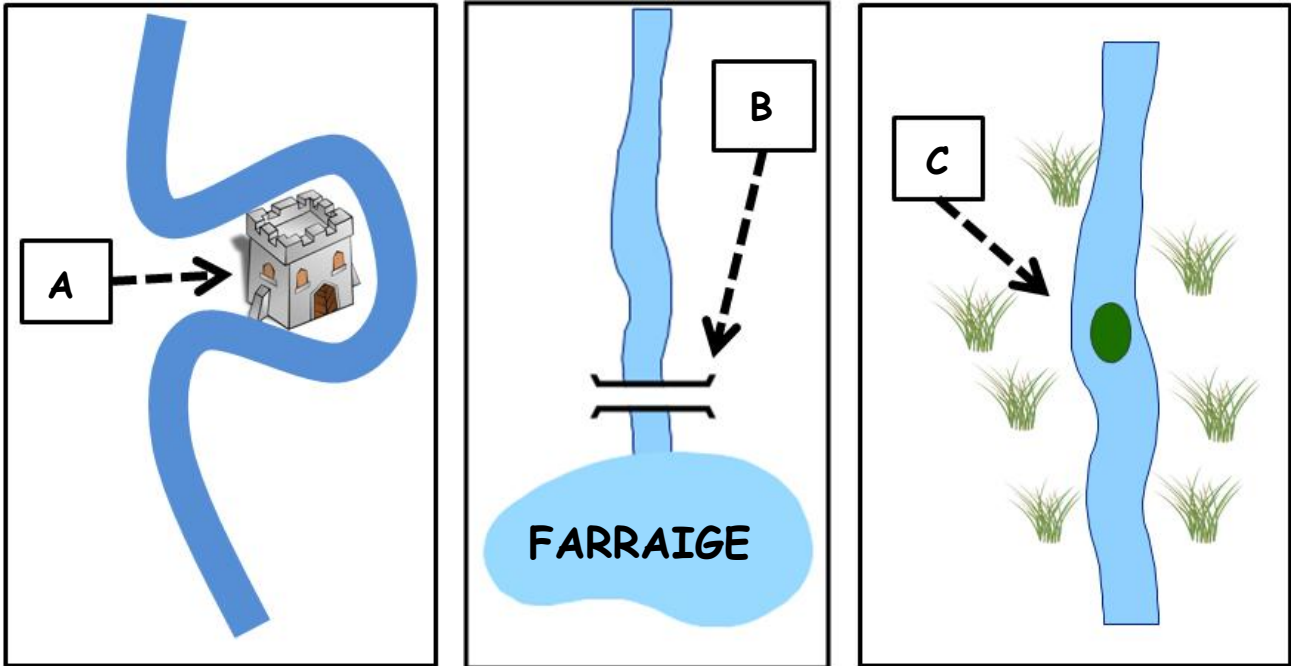
Stáisiún traenach

Ionad páirceála

Ionad amhairc (Ionad dearctha)

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

18. LONNAÍOCHT

Scríobh an litir cheart sa spás cuí sa tábla thíos chun gach cur síos ar shuíomh a mheaitseáil leis an tsracléarscáil cheart.

CUR SÍOS AR SHUÍOMH	LITIR
Tógadh droichead i suíomh ina bhféadfaí longa a dhíluchtú.	
Bhí oileán ina shuíomh tirim i measc na riasc.	
Thug an abhainn cosaint nádúrtha ar thrí thaobh den suíomh.	

19. TAGAIRTÍ ÉANGAÍ

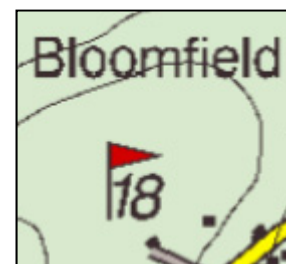
Féach ar léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis a thugtar leis an bpáipéar seo.

Cad í tagairt eangaí an Ghalfchúrsa ag Tom na Gráinneoige (Bloomfield) siar ó dheas ó Inis Córthaidh?

S 39 96

S 95 38

S 38 95

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

20. STAITISTICÍ SA TÍREOLAÍOCHT

Léiríonn an phíchart an céatadán (%) den ghás nádúrtha a úsáideann earnálacha éagsúla i Stáit Aontaithe Mheiriceá.

An céatadán (%) den ghás nádúrtha (X) a úsáideann an Lucht Cónaithe ná:

20%

31%

27%

Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.

